

Comisia juridică, numiri și imunități

C O R A P O R T

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr.388 din 25.10.2022)

(lectura I)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați din Parlament și comunică următoarele.

Proiectul de lege propune operarea unor modificări în patru acte normative în care este prevăzut expres faptul recuperării cheltuielilor pentru instruire și anume - Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare.

Norma propusă implementării prevede scutirea de la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, a militarilor/funcționarilor publici cu statut special/ofițerilor de informații și securitate care au absolvit o instituție de învățământ a Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate sau Administrației Naționale a Penitenciarelor, și care după eliberarea din serviciu, în decurs de 6 luni se reangajează o singură dată în instituția din care s-au eliberat sau se angajează într-o instituție sau autoritate, unde îndeplinesc serviciul militar sau special.

De ordin general.

Urmare a dezbaterilor Comisia reține că proiectului de lege va dubla prevederile actelor normative existente în domeniul studiilor efectuate din sursele bugetului de stat, precum și restituirea cheltuielilor pentru instruire.

Astfel cu referire la faptul că normele existente sunt abuzive și contradictorii legii supreme precum și actelor internaționale la care Republica Moldova este parte reiterăm poziția Curții Constituționale a Republicii Moldova (vezi: HCC nr.11 din 04.06.2009; Decizia de inadmisibilitate a Sesizării nr.133g/2017). Astfel:

„Curtea Constituțională menționează că pct.3 și pct.4 din Hotărîrea nr.923, care prevăd în mod imperativ pentru toți absolvenții instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate de stat, care au învățat în grupele cu finanțare de la bugetul de stat, obligația de a lucra timp de 3 ani după absolvire conform repartizării de stat, sub sancțiunea restituirii cheltuielilor pentru studii absolut în toate cazurile de neexecutare a acestei obligații, nu contravin dispozițiilor art.35 alin.(1), art.43, art.44 din Constituție, care garantează dreptul la învățătură și la libera alegere a muncii și interzic munca forțată, precum și art.23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată la 10 decembrie 1948, art.8 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, adoptat la 16 decembrie 1966, art.2 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii privind munca forțată și obligatorie, adoptată la 28 iunie 1930.

În sensul normelor constituționale și internaționale, libertatea muncii include dreptul persoanei de a-și alege după propria voință munca (profesia, ocupația) și locul muncii, precum și dreptul de a nu munci și de a-și continua studiile postuniversitare (masterat, doctorat), însă nu presupune libertatea de a nu executa obligațiile asumate la momentul încheierii contractului-tip (privind realizarea studiilor în instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate (la zi) în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii) între persoane și instituția de învățămînt și, implicit, de a nu restitui statului cheltuielile pentru studii.

Cu referire la argumentul din sesizare privind interzicerea de Constituție a muncii forțate, Curtea menționează că Hotărîrea nr.923 nu limitează exercitarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de legislația muncii, deoarece nu are incidență directă asupra raporturilor juridice de muncă, ci urmărește asigurarea executării obligațiilor asumate prin contract.

Conform prevederilor art.44 alin.(2) lit.a) și c) din Constituție, invocate de autorul sesizării, nu constituie muncă forțată serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestora de cei care, potrivit legii, nu satisfac serviciul militar obligatoriu, precum și prestațiile impuse care fac parte din obligațiile civile normale, stabilite de lege.”

De ordin juridic.

(1) La **art. III alin.(3)** se propune a fi redat în următoarea redacție: *„Funcționarii publici cu statut special care au absolvit o instituție de învățământ a Ministerului Afacerilor Interne din banii bugetului de stat și au încetat raportul de serviciu în primii 5 ani de activitate din motivele specificate la art. 38 alin. (1) lit. a), g)–r) și t)–w) restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în mărimea și modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.”*

Astfel Ministerul Afacerilor Interne va calcula și va stabili modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru studii printr-un propriu Regulament (vezi: pct.4 din HG. nr.923/2001). Prin prezentul proiect se diminuează mărimea cheltuielilor pentru studii pretinse prin enumerarea numai a unor cheltuieli. Mai mult ca atât, cazarea în instituțiile de învățământ cu regim militar este gratis. Absolut toată gama de cheltuieli pe care le face o instituție de învățământ, de la acreditări internaționale - la cheltuieli pentru echipamente, este îndreptată spre instruirea studenților.

(2) La **art. I și II aliniatele (3)** se vor modifica conform propunerii sus menționate în sensul autorității competente a modalității de restituire a cheltuielilor de instruire.

(3) La **art.III alin.(5)** după textul „6 luni” se include textul „de la eliberare”. Modificarea aduce uniformizarea cu textul specificat de la **Art. I și II** a prezentului proiect.

(4) La **art.I; II; III aliniatele (5) și art. IV alin.(1)** după textul „într-o funcție ce implică exercitarea serviciului militar sau special” se completează cu textul „corespunzătoare specialității obținute.”. Astfel va fi uniformizată legislația națională pe acest segment. (vezi: pct.4¹ din HG. nr.923/2001 și altele).

(5) Propunem excluderea **Art. V** din proiectul de lege din considerentul că contravine principiului neretroactivității legii.

(6) Din tot textul proiectului de lege cuvântul „recuperare” se substituie cu cuvântul „restituire”.

Potrivit Notei informative, proiectul nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

La prezentul proiect de lege a parvenit Avizul pozitiv al Guvernului și Raportul de expertiză anticorupție.

Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim, propune plenului Parlamentului spre examinare și aprobare proiectul de lege înregistrat cu nr.388 din 25.10.2022 cu propunerile menționate mai sus, **în lectura I.**

Președintele comisiei

Digitally signed by Stamate Olesea
Date: 2022.12.14 11:19:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Olesea STAMATE